

Lijden

Lezing: Romeinen 8:18-30

Lieve mensen,

In deze tijd zie je heel veel profeten opstaan. Zowel gelovige denkers als seculiere duiders. Vermeende oorzaken van deze crisis, verwachte gevolgen. De eerste lessen worden al getrokken. En er wordt al hardop nagedacht over een exit strategie.

Grote vragen komen langs. Is het een oordeel van God? En waarover dan precies? Is het vooral de duivel die hier mee speelt? Al dat lijden, al dat verdriet, al die angst. Het is niet gek dat je naar antwoorden zoekt. Wat moeten we? Is er iets te leren? Geeft de Bijbel perspectief?

In dat boek staan op verschillende momenten andere duidingen. Soms wordt Gods hand in het lijden genoemd, andere momenten wordt juist de rol van satan benadrukt. Meestal zie je dat lijden en de oorzaken daarvan heel complex is en niet zo gemakkelijk te kaderen.

Dat is ook zo bij Paulus in Romeinen. Hij kijkt om zich heen in zijn wereld en hij ziet die wereld lijden. En als wij zien het met hem mee. Het is er altijd wel aan de randen van onze beleving. De honger, de vluchtelingen, oorlogen. En soms komt het dichterbij als iemand ziek wordt of psychisch in de kreukels zit. Nu lijkt het massaal groots en dramatisch, als een Coronagolf spoelt het over ons heen. Maar het is er altijd. En ook altijd veel.

Paulus ziet dat en zegt daar iets heel opmerkelijks over. Hij zegt namelijk dat het zinloos is. De schepping is ten prooi aan zinloosheid. Ik vind dat een zin waar je even op moet kauwen. Paulus zegt met dit woord eigenlijk: ga nou niet meteen vragen. Ga zeker niet meteen duiden. Zit eerst eens een tijdje stil. Zoals de vrienden van Job. Zeven dagen hielden ze hun mond. Waren ze bij Job in het lijden. En als ze dan hun mond opentrekken, dan kramen ze al snel onzin uit. Omdat ze voor God gaan denken en praten. Volgens mij is dat dicht tegen de allereerste zonde aan. En moet je daar vooral vandaan blijven.

Er is heel veel zinloos in deze wereld. Er zit geen 'waarom' achter. Geen diepere betekenis. Met het kwaad is ook zinloosheid in ons bestaan gekomen. Ik vind de Bijbel hier zo realistisch. Niet mooier maken dan het is. Niet te snel zeggen dat het wel goed komt. Nee, eerst maar eens ondergaan. Eerst maar eens gewoon stil zijn bij het lijden. Stil worden en je mond houden. Soms zit er niet zoveel verband in wat we meemaken. Het is vaak een zootje in deze wereld. De zin ontgaat je.

Heeft de Bijbel hier dan niet meer te zeggen? Jawel. Maar eerst realisme. We kunnen allerlei reacties hebben op lijden. Ik zei in mijn inleidende vlog al: je kunt vluchten, vechten of verstijven. Dat onderscheid wordt vaak gemaakt. En eigenlijk doen we dat als hele maatschappij. Door die drie instinctieve manieren van reageren willen we het lijden controleren. Uitbannen. Maar Paulus laat zien dat je er niet omheen kunt. Lijden hoort er bij. Je kunt het naar de randen van je beleving verbannen. Maar het dringt zich onherroepelijk een keer aan je op. Het is goed om het onder ogen te komen. Omarmen noemt een Belgische psychiater het. Dat gaat misschien wat ver. Maar wel realistisch blijven: het lijden is er. Zinloosheid ervaren is geen zonde.

God heeft wel één 'maar'. En dan niet een 'ja maar', zoals je wel eens hoort, dat eigenlijk 'nee' betekent. En het lijden dus zou ontkennen. Ik zeg net al: realisme. Maar te midden van dat lijden, juist in de diepte van een crisis, mag ook het woord 'hoop' klinken! Want dat is er! Hoop. Al zie je nog geen hand voor ogen. Er is licht beloofd. Al weet je niet wat je bidden moet en vind je geen woorden. De Geest komt je te hulp en brengt jouw verlangen bij God.

Paulus kiest voor lijden het woord 'barensweeën'. Dat betekent dat er hoop is op verlossing. Verwachting zelfs! De pijn wordt er niet minder van. Het helpt je wel om het vol te houden. Om te volharden. Ik vind dat een mooi woord. Volharden heeft iets actiefs. Je ondergaat het wel, maar niet lijdzaam. Je leeft juist vanuit de hoop dat het beter wordt. Zoals beloofd is. Vanuit die hoop kun je ook anderen bijstaan, die lijden. Stil zijn bij ze. Maar niet verslagen zwijgen. Omdat je de beloften van je Heer mag delen. Met woorden van hoop, daden die dienen, een houding van nabijheid. Juist in het lijden mensen niet alleen laten, maar betrokken blijven. Niet met oppervlakkige geruststelling, ook niet met diepgaande duiding, maar met de liefde van Jezus en de betrokkenheid van de Geest.

Dus: vechten, vluchten of verstijven? Er is een andere 'v' die het dieper peilt en ook realistischer is: volharden. Het actief uithouden. Omdat je mag geloven en vertrouwen dat er hoop is. Die hoop hebben we afgelopen zondag gevierd: de dood heeft niet het laatste woord. Door de schaduw van het sterfelijke zoekt het licht zijn weg. Jezus zet het leven in het juiste perspectief. Ook hij ging door het lijden heen. Maar juist omdat hij volhardde, zijn wij niet alleen in deze zinloosheid. Hij draagt met je mee. Hij helpt door zijn Geest. Hou vol! Ik zorg. Ik ben er, ook als jij geen hand voor ogen ziet. En geen idee hebt hoe je dit woorden moet geven. Hou vol. Want als Paulus heeft stilgestaan bij het lijden. Dan volgt er als afsluiting van zijn betoog deze passage:

³¹Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? ³²Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met hem niet alles schenken? ³³Wie zal Gods uitverkorenen aanklagen? God zelf spreekt hen vrij. ³⁴Wie zal hen veroordelen? Christus Jezus, die gestorven is, meer nog, die is opgewekt en aan de rechterhand van God zit, pleit voor ons. ³⁵Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus? Tegenspoed, ellende of vervolging, honger of armoede, gevaar of het zwaard? ³⁶Er staat geschreven: 'Om u worden wij dag na dag gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht.' ³⁷Maar wij zegevieren in dit alles glansrijk dankzij hem die ons heeft liefgehad. ³⁸Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, ³⁹hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer. (Romeinen 8)

Amen